

Collegevergadering:	22 april 2025
Portefeuillehouder:	Anjo van de Ven
Relatie met andere portefeuillehouder(s):	n.v.t.
Relatie met andere portefeuillehouder(s):	n.v.t.
Status:	openbaar

Onderwerp: Handreiking opstelpunten antenne-installaties

Voorgesteld besluit

1. In te stemmen met de "Handreiking opstelpunten antenne-installaties";

Samenvatting

Digitale connectiviteit onder druk

Inwoners en bedrijven van Alkmaar verlangen een snelle en stabiele digitale connectiviteit. Ook in het coalitieakkoord worden verschillende toepassingen beschreven, die vragen om een betrouwbare digitale bereikbaarheid. Zo dienen stad en dorpen digitaal toegankelijk te blijven, wordt ingezet op consultatie via digitale peilingen en dienen bouwplannen laagdrempelig gemaakt te kunnen worden. Dit alles vraagt om een goede connectiviteit. Tegelijkertijd zien we dat, door druk op de openbare ruimte en gebouwen, het steeds lastiger wordt om nieuwe opstelpunten voor antenne-installaties te vinden. Dit vraagt om adequate sturing vanuit de gemeente. In de programmabegroting zijn middelen beschikbaar om hier invulling aan te geven.

Uitdagingen en ontwikkelingen

Goede connectiviteit is belangrijk voor iedereen (inwoners, bedrijven en hulpdiensten) en daarmee een basisbehoefte. Door nieuwe technologieën, zoals de toepassing van "de slimme stad" en "zorg op afstand", is een grotere vraag naar snel en betrouwbaar internet.

- **Technologische vooruitgang:** In de zomer van 2024 zijn de 5G-frequenties verdeeld. De overstap van 4G naar 5G vraagt om meer antennes en daarmee opstelpunten. Dit vraagt om slimme, toekomstbestendige gemeentelijke besluiten.
- **Resultaatsverplichting:** Telecombedrijven zoals KPN, Odido en Vodafone (vereniging Monet) hebben de verplichting om elke gemeente voor 98% af te dekken met een minimale internetsnelheid van 8 mb per seconde. Op dit moment voldoen de partijen hier in Alkmaar niet aan.

Naast een groeiende vraag, zien we tegelijkertijd dat het aanbod voor opstelpunten afneemt. Zo hanteren gebouweigenaren een "no-antenne-policy", hanteert Tennet strengere voorwaarden voor onderhoudsmaatregelen en mogen C2000 masten niet door alle telecomaanhouders gelijktijdig worden gebruikt.

- **Woningcorporaties en VvE's** hebben vaak een no-antenne-policy. Door regelgeving worden zij verplicht tot het opnemen van andere functies op hun gebouwen, zoals groene daken/ waterbuffering en zonnepanelen. Daarnaast is er de zorg over straling en interferentie met de eigen WIFI-systemen die worden gebruikt voor onder andere zorg op afstand.
- **Tennet** stelt strengere eisen aan tijdsvensters rondom onderhoud. Door de energietransitie is er een grote druk op de levering van stroom. Tennet kan zich hierdoor minder veroorloven dat hoogspanningsnetten tijdelijk worden uitgezet voor het plegen van onderhoud aan bijvoorbeeld antenne-installaties. Hierdoor worden antenne-installaties in hoogspanningsmasten door telecomaانبieders uitgefaseerd.

Telecompartijen lobbyen in Europa voor het vergunningvrij mogen plaatsen van antenne-installaties. Sinds 2023 mogen kleine antennes (zogenoemde Small Cells) publiekrechtelijk zonder vergunning op gemeentelijke eigendommen worden geplaatst (de gemeente is privaatrechtelijk nog wel aan zet). Overigens maken telecomaانبieders hier nog geen gebruik van. Zij zien op korte termijn ook nog geen toekomst voor een netwerk van Small Cells.

Vanaf 2025 is tot doel gesteld, dat ook gebouwen die voor meer dan 50% met overheidsgeld zijn gefinancierd, vrije ruimte bieden voor antenne-installaties.

Visie

In het coalitieakkoord 2023-2026 worden verschillende onderwerpen benoemt, waarbij een goede digitale connectiviteit een belangrijke rol speelt. De ontwikkeling van een steeds grotere vraag, maar minder opstelpunten vraagt om een adequate proactieve invulling van de gemeente. Hierbij dient aandacht te zijn voor:

- **Duidelijke spelregels**
Met de Welstandnota Alkmaar 2016, zijn de criteria voor antenne-installaties al vastgesteld. Echter biedt de Welstandnota onvoldoende overzicht hoe met deze criteria om te gaan. Met de nota "Handreiking opstelpunten antenne-installaties" worden duidelijke spelregels gecreëerd.
- **Coördinatie tussen gemeente en MONET (verenging telecomaانبieders Odido, KPN en Vodafone)**
De Strategisch programmeur is het verlengstuk tussen de interne organisatie en de externe stakeholders. Door ontwikkelingen vanuit zowel gemeente als Monet vroegtijdig te signaleren, worden kansen om opstelpunten strategisch te duiden, vergroot.
- **Delen van kennis**
Met de ontwikkelingen rondom de afname van opstelpunten voor antenne-installaties, wordt de druk op de openbare ruimte vergroot. Door kennis te delen met gebouweigenaren en te onderzoeken wat nodig is om juist hier meervoudig ruimtegebruik toe te passen, wordt de druk op de openbare ruimte minder groot.

Door aandacht te hebben voor bovengenoemde zaken, blijft de gemeente aan de bal voor een snelle en toekomstbestendige digitale infrastructuur binnen Alkmaar, zonder de openbare ruimte vol te zetten met nieuwe zendmasten.

Dit voorstel staat in relatie tot de programmabegroting

Argumenten

1. De "Handreiking opstelpunten antenne-installaties" geeft de organisatie van Alkmaar handvatten om te komen tot een adequate afweging in het proces van nieuwe antenne-installaties;
2. In de totstandkoming van deze handreiking is breed geparticipeerd, waarbij alle interne vakdisciplines betrokken zijn middels verschillende workshops;

3. De criteria benoemt in de handreiking komen voort uit de Welstandnota Alkmaar 2016. Hiermee is geen nieuw beleid geformuleerd;
4. De criteria in de handreiking liggen in lijn met de Europese en Nationale wet- en regelgeving;
5. In het kader van participatie is de handreiking gecommuniceerd met Monet als belangrijkste stakeholder.

Kanttekeningen en alternatieven

1. In de handreiking zetten we in op een transparante samenwerking met Monet. Hierbij dient vanuit beide partijen (voor zover wet- en regelgeving dit toestaat) inzicht gegeven te worden in de beschikbare informatie rondom de zoektocht voor nieuwe opstelpunten van antenne-installaties. Daarbij wordt de initiatiefnemer gehouden aan participatie bij zowel vergunningsplichtige, danwel vergunningsvrije antenne-installaties. Dit is in lijn met de gemeentelijke participatievisie, maar in strijd met het landelijk antenneconvenant. In de praktijk blijkt dat Monet al bij vergunningvrije installaties participeert, maar dit niet deelt met de gemeente. In de komende periode wordt in gezamenlijkheid gekeken hoe kennis en kunde transparant met elkaar worden gedeeld.

Financiële aspecten

Dit besluit leidt niet tot een begrotingswijziging/ budgetwijziging.

Vervolg en communicatie

Wanneer u instemt met de "Handreiking opstelpunten antenne-installaties", zal uw besluit openbaar worden gemaakt.

Bijlagen

Bijlage 1. Document "Handreiking opstelpunten antenne-installaties"